VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVII. évfolyam, 8107. szám | Péntek, 1971. április 16. | 4 oldal, 30 bani

Több felelősséget, fokozottabb ütemet A VETÉSNÉL

Sok állami mezőgazdasági vállalatban és termelőszövetkezetben már megkezdték a második sürgősségi szakaszba tartozó növények vetését. E kulturák közül jelentős helyet foglal el a kukorica. Még a Barackai Állami Mezőgazdasági Vállalatban is, amelynek termelési arcéle a szőlőmüvelés, több mint 800 hektár területen termesztenek kukoricát. Itt, miután befejezték a 400 hektár napraforgó vetését, a gépek átvonultak a kukoricaföldekre. A vállalat barackai, lippai és borosjenői farmjain tarcsázással és fagasolással porhanyitották a magágyat és akadályozták meg a viz elpárolgását. A magágy előkészitésével egyidőben hektáronként 300 kiló nitrogéntartalmu mütrágyát is a földbe dolgoztak.

Szerdán a borosjenői farmon a gépesitők már 50 hektár területen juttatták földbe a kukorica magját. Vállalati viszonylatban a napi ütemterv 156 hektárt tesz ki. Ezt teljesitik is, van rá lehetőség, mivel 12 SPC6 nagy kapacitásu vetőgéppel dolgoznak. A barackai vállalat szakemberei különös figyelmet fordítanak a termesztési technológia korszerüsitésére. Bizonyitja ezt az is, hogy a vegyszeres gyomirtás mellett magas hozamot biztositó hibrideket alkalmaznak. Az optimális növénysürüség megállapitásánál tudományosan járnak el: figyelembe vették a földterületek fizikai, kémiai tulajdonságait és csak alapos laboratóriumi elemzés után határozták meg, hogy fajták szerint minden földparcellán hány szál növényt lehet termeszteni. Igy például a barackai és lippai farmokon hektáronként 42 000, mig a borosjenői részlegen 47 000 szál növényt biztositanak. A vállalatban a 101-es, a 208-as és a 405-ös duplahibrideket vetik.

Nem érdektelen megemliteni azt sem, hogy idén 230 hektár kukoricát öntöznek. A berendezéseket már előkészitették, és jelenleg szállitják is a kukoricaföldekre, hogy vetés után a növények igényének megfelelően beindithassák az öntözést.

A Neudorfi Mezőgazdasági Termelőszövetkezetben még ki sem hullott a vetőgépekből a répa és a napraforgó magja, amikor Hay Péter, a gazdaság főmérnöke már tüzetesen ellenőrizte a talaj hőmérsékletét és a gépesitőket a kukorica vetéséhez irányitotta.

— Vetni vetünk, de sajnos, a talaj tápértékét nem tudjuk növelni, mivel egy gramm mütrágyánk sincs. Noha még az év elején kifizettünk 60 tonna vegyi tápanyagot, ebből a mennyiségből a mai napig semmit nem kaptunk meg. Igy nem alkalmazhatunk egyetlen kulturánál sem mütrágyázást. Nem tudom, mikor kapjuk meg, annyi azonban bizonyos, hogy a terméseredményeken lehet majd a legjobban érezni a trágyahiányt. Vajon kit terhel ezért a felelősség — jegyezte meg keserüen és eléggé idegesen Anghel Vasile, a neudorfi termelőszövetkezet elnöke. Mi is felvetjük a kérdést és szeretnénk, ha a Megyei Mezőgazdasági Vezérigazgatóság mielőbb intézkedne. Szükséges volna, hiszen nemcsak a a neudorfiaknak nincs mütrágyájuk, hanem más gazdaságok is panaszkodnak.

Mint a tények bizonyitják, sok gazdaságban vetik a kukoricát, kihasználják a munkára alkalmas időt, a gépek kapacitását és arra törekszenek, hogy mielőbb földbe jusson a vetőmag. Ám vannak szövetkezetek, amelyekben a vezetők és szakemberek nem fordítanak kellő figyelmet a munka

CSIGYÁR ISTVÁN

(Folytatása a II. oldalon)

Az iparág kitüntetettjét megillető oklevelet nyujtottak át

Az IAMMBA vállalatnak

Tegnap ünnepélyes keretek között nyujtották át a IAMMBA vállalat munkaközösségének az 1970. évi szocialista versenyben elért kiváló eredményeiért a fakésztermékek iparágában kitünt vállalatot megillető oklevelet.

Az ez alkalommal tartott gyülésen Henţiu Petre mérnök, a vállalat igazgatója ismertette a tavaly elért sikereket és hangsulyozta, hogy azok a jó szervezésnek, a haladó módszerek bevezetésének és — mindenekfelett — a dolgozók szorgalmas, fegyelmezett, kiváló minőségü munkájának tulajdonithatók. Hangsulyozta: az egész munkaközösség elhatározott szándéka, hogy ebben az évben is becsülettel helytáll és ujabb kimagasló sikerekkel köszönti pártunk dicsőséges évfordulóját.

A kürtösi vasuti állomásnak

Ugyancsak tegnap nyujtották át a kürtösi vasuti állomás dolgozóinak a szállitási és távközlési vállalatok szocialista versenyében elért eredményeikért az iparág kitüntetettjét megillető oklevelet.

Az állomás főnöke, Lucaci Mircea mérnök és más felszólalók rámutattak, hogy az elmult esztendőben a vagonpark hatékony kihasználására törekedtek. Az elért sikerek a pártszervezet állandó irányitásának, a jó szervezésnek, a dolgozók lelkes, fegyelmezett munkájának tulajdonithatók.

Valamennyi felszólaló vállalta, hogy szeretett pártunk félszázados évfordulója tiszteletére ujabb sikerekkel tetézik eddigi eredményeiket.

AZ RKB KB VÉGREHAJTÓ BIZOTTSÁGÁNAK ÜLÉSE

1971. április 15-én ülést tartott az RKP KB Végrehajtó Bizottsága Nicolae Ceauşescu elvtársnak, a Román Kommunista Párt főtitkárának elnökletével. Részt vettek miniszterek és egyes központi szervezetek és intézmények vezetői.

Az ülésen megvitatták és elfogadták Románia Szocialista Köztársaság 1971—1975-ös gazdasági-társadalmi fejlesztési ötéves tervének tervezetét, amelyen javitásokat eszközöltek Nicolae Ceauşescu elvtársnak, az RKP KB Végrehajtó Bizottsága és a kormány 1970. november 25-i ülésén mondott beszédében foglalt utmutatások fényében, mely utmutatásokat jóváhagyta az RKP KB 1970. december 16-i plenáris ülése. A Végrehajtó Bizottság elhatározta, hogy megvitatás és jóváhagyás végett a Román Kommunista Párt Központi Bizottságának plénuma és a Nagy Nemzetgyülés ülésszaka elé terjesztik az ötéves terv tervezetét.

A Végrehajtó Bizottság ugyanakkor intézkedéseket fogadott el a fizetések emelésére az 1971—1975-ös időszakban, valamint az állami családi pótlék növelésére.

A továbbiakban az RKP KB Végrehajtó Bizottsága elhatározta, hogy elhalasztja egyes mezőgazdasági termelőszövetkezetek körülbelül 1,8 milliárd lej összegü pénzbeli és természetbeni adósságainak az állam számára történő megfizetését.

Az RKP KB Végrehajtó Bizottsága határozatokat fogadott még el a konstancai hajógyár szisztematizálására és fejlesztésére, a beruházási munkáknál elért megtakaritások felhasználási módjára vonatkozóan, valamint a folyó tevékenység más kérdéseiben.

Még mindig sok a selejt öntödéinkben

A selejt, egyik-másik öntödénkben évente több százezer lejt is felemészt, ami gazdasági tevékenységünk dinamikus fejlődését nagyon károsan befolyásolja. Tavaly, például, csupán megyénkben a selejtes, illetve a hasznavehetetlen félkész- vagy késztermékek értéke közel 10 millió lejt tett ki. S ennek mintegy 80 százaléka az öntödékben és a kovácsmühelyekben keletkezett.

Az öntödékben a termelésnek mintegy 4-5 százaléka vált rendszeresen hasznavehetetlenné. Ennek oka öntőink szerint a rossz minőségü, osztályozatlan, szennyes homok, a vasmagok helytelen száritása, a szekrények lezárásakor jelentkező formaelferdülések, illetve beomlások. A terepen azonban azt is tapasztaltuk, hogy mindezek mellett a technológiai fegyelem be nem tartása, a tessék-lássék munka, a fém hevitésének elégtelen volta, hibás, megrongált modellek alkalmazása is hozzájárult a selejt „gyártásához". Az objektivnek feltüntetett okok sem azok valójában, mert ki gátolta meg öntőinket abban, hogy a homokot mossák, osztályozzak és kellő módon száritsák? Senki! De ha már itt tartunk, kérdezzük meg előbb azt, hogy miért nem tárolják azt az előirt körülmények között? A Vagongyárban, a Szerszámgépgyárban, a Mezőgazdasági Gépeket Gyártó, Javitó és Szerelő Üzemben, valamint a helyiipari vállalatokban kivétel nélkül a szabad ég alatt, a legmostohább körülmények között, rakodó rámpák közvetlen tőszomszédságában tárolják az öntőhomokot. Az eső veri, a gépkocsik kerekeikkel szertehordják, sárral keverik, por lepi, nem is szólva az üzemi szennyeződésekről. Holott minden szakember jól tudja, hogy ez a leghelytelenebb tárolási mód. A müszaki-szervezési intézkedési tervben pedig majdnem minden évben ott szerepel a megfelelő tárolóhelyek létesitése a fentebb emlitett üzemekben. Vajon mikor tartják már végre tiszteletben az általuk meghatározott és a modern technika által megkövetelt müszaki előirásokat?

Az idén, uj ötéves tervünk első esztendejében, a selejt, habár kisebb mértékben mint tavaly, de mégis jelentkezik. Az első évnegyedben öntödéinkben továbbra is 3-4, sőt helyenként 5 százalék selejtet tartottak nyilván. A legroszszabb a helyzet azokban az üzemekben, ahol csak igen keveset tettek a hagyományos homokformák korszerü eszközökkel való helyettesitéséért. Tapasztaljuk ezt a Mezőgazdasági Gépeket Gyártó, Javitó és Szerelő Üzemben, a Vagongyár acélöntödéjében, a Szerszámgépgyárban és a helyiipari vállalatokban.

Az emlitett öntödékben a termelés több mint 80 és 90 százalékát továbbra is homokformákba öntik. Holott az apróbb alkatrészeknél szakembereink fémkokillák, nehezen olvadó gyantaformák használatát, illetve magas nyomás alatt és centrifugákba történő öntést javasolnak. A korszerü kohászati eljárások közé tartozik még a széndioxiddal szilárditott formák használata is. Sajnos, csak a vagongyári öntők alkalmazzák többé-kevésbé széles körben ezt az uj eljárást a csapágyházak, zsiroződobozok és más kisebb vagonalkatrészek előállitására.

A kokillák, a nehezen olvadó gyantaformák csak elvétve találhatók öntödéinkben. Még a színesfémeket is homokformákba öntik. De bármit is szilárditanak ilyen formákba, azok felülete (még ha az öntvény nem is lesz selejtes) érdessé válik, sok esetben eltér a meghatározott alaktól, megmunkálási ráhagyásai igen nagyok. Tehát, mig a formákba öntött alkatrész késztermékké válik, nagyon sok technológiai eljáráson kell keresztül mennie. S mindez rengeteg energiába és pénzbe kerül.

Sokan azt gondolnák, hogy ha az év első negyedében a tavalyi eredményekhez képest csökkent a selejtes alkatrészek volumene, ugy azok értéke is kisebbé vált. Tévednek, mert köztudomasu, hogy a termelés volumene is növekedett. Ily módon tehát a selejtes alkatrészek értéke nem csökkent, hanem ellenkezőleg, növekedett.

TÓTH SÁNDOR

(Folytatása a II. oldalon)

Sokan vezérlik tollam

Kommunistáról irni mindig hálás feladat. De ki is legyen az, akit az olvasóknak bemutatok. Hiszen csak közvetlen ismerőseim körében is számosan vannak, akik derekasan rászolgáltak erre. Ezuttal egy orvosra, Dr. Simu Gheorghera esett választásom. Bevallom, ebben közrejátszott az is, hogy egy ideig az általa vezetett Aradi Egyesitett Kórház betegei közé tartoztam. Nos, amikor foglalkozásomat megtudták, a 8-as kórterem betegei — akiknek ő a szalonorvosuk — megkértek, hogy aztán feltétlenül irjak róla. Miért becsülik, miért szeretik annyira?

Válaszként kezdhetném azzal például, amit a Simu doktor vezette kórlapok tanusitanak. Szakmáról, szakmaszeretetről szóló vallomásnak is fel lehetne fogni valamennyit — s mikor ezt irom, egyuttal a Megyei Egészségügyi Igazgatóság vezetőinek és más orvosoknak a véleményét is tolmácsolom.

Sok rubrika van ezeken a kórlapokon.

Csak egy nincs. Olyan, amelyikbe Simu doktor meggyógyitott betegei jegyezhetnék hálájukat, köszönetüket.

Köszönet? Jár azért köszönet, hogy valaki kötelességét teljesiti? — Nem is annyira a munkája, inkább annak HOGYAN-ja késztet irásom folytatására.

Emlékszem, az egyik reggel a kórteremben az a hir terjedt el, hogy „Simu doktor nem jön be, mert rosszullét fogta el". S e pillanatban a betegek — feledve saját fájdalmaikat — ÉRTE kezdtek aggódni. Majd amikor megtudták, hogy a hir álhir volt, igy vélekedtek: Az is lehet, hogy helyettesitője épp olyan figyelmesen meghallgatta volna panaszaikat, kéréseiket, épp oly megértéssel és segitőkészséggel, tudással foglakozott volna a betegekkel, mint Simu doktor, és mégis... Éreztem, van valami, amiért mégis csak őt, csak őt várták. Egy kis késéssel ugyan, (a kórház igazgatójaként röpgyülésen vett részt), de aztán megérkezett betegeihez.

Nem tudom, sikerült-e az iránta érzett ragaszkodás minden okát felderitenem. De ugy látom: már a puszta megjelenésével, tudása iránt tekintélyt kiváltó magatartásával, a betegeinek kölcsönzött derülátással, hitével már önmagában véve is hatni képes. Képességeit sohasem fitogtatja. De azért betegei is tudják róla, hogy TUD. Az álszerénységet éppugy megveti, akár a dicsekvést.

Eddig jobbára csak ugy irtam róla, ahogyan szakmai és emberi vonatkozásokban látják őt betegei és orvostársai. Pedig szervező, vezető, ellenőrző munkája révén tesz a betegekért a legtöbbet...

Dr. Simu Gheorghe, az igazgató és az orvos tevékenységének, munkájának eredményei — sikerben összegeződnek.

Ami ennek elérésére ösztönözte: a szakmaszeretet.

Ami szakmai fejlődésére igen buzditólag hatott és hat: az emberszeretet.

A szocialista humanizmus késztette őt legfőképpen arra, hogy felfedezze a Román Kommunista Pártban azt az erőt, amely nélkül csak puszta álmodozás lett volna az ember EMBERRÉ emelése hazánkban. Erényei igy érlelték — s érlelte a párt elsősorban — egyre jobb kommunistává őt.

Tiz éve párttag.

Nincs szükség rubrikára ahhoz, hogy igazgatói, orvosi megállapitásai mellé — a róla szóló észrevételeinket, jellemvonásait is odaillesszük.

Portréját nem kevesen őrzik. És nem papiron...

SIMONFI IMRE

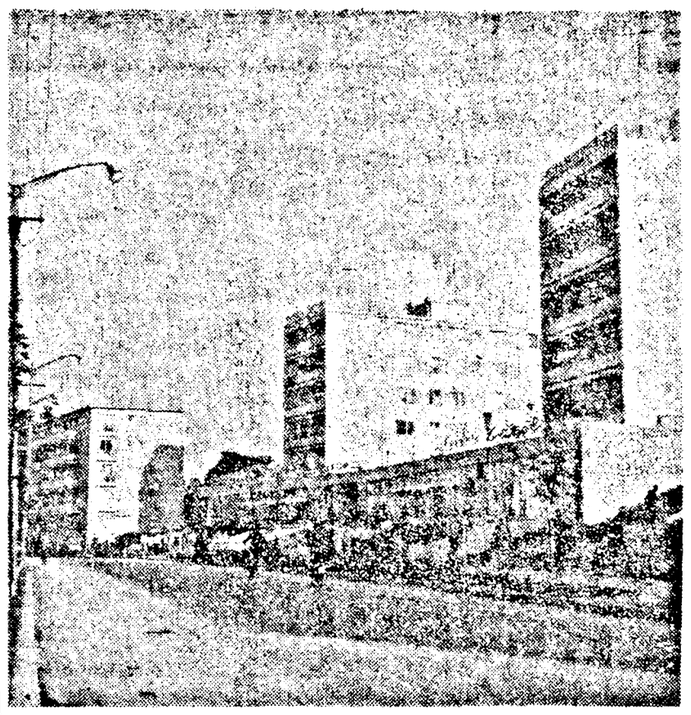

Uj kereskedelmi komplexum Tulcean.

VALLANAK A KÖVEK

A kereskedelmi iskola előtti park egy negyven esztendővel ezelőtt történt kis epizódot juttat eszünkbe. Az epizód — bár nem került be a nagy események krónikájába — jellemző mozzanata a kornak, a város egykori hangulatának. 1931 februárjában történt. A csengőszóra kitódult diákok egyike az iskola előtti zöld bokorban furcsa papirdarabokra bukkant. A furcsa papirdarabokat a diákok az igazgatósággra vitték, ahol jó néhány arc meglepődött akkor: kommunista röpcédulákat tartottak a kezükben. Ma már tudjuk, hogy az iskola előtti bokrok az RKP és a KISZ aradi szervezetének titkos továbbitó helyei voltak azokban az években. Egy 1932-es jelentés szerint különben a kereskedelmi iskola és a Kulturpalota melletti park kommunista összejövetelek szinhelyéül is szolgált.

Kulturpalota... Fontos pártértekezletek, megyei pártkonferenciák és plenárisok szinhelye, az a hely, ahol Arad megye legfontosabb politikai fóruma szokott összeülni. Itt, ebben a nagyteremben valósult meg megyei viszonylatban 1948 február 3-án a munkásosztály ideológiai, politikai és szervezeti egysége, itt alakult meg 23 esztendővel ezelőtt a marxi-lenini normákon alapuló párt helyi szervezete.

Barangolásunk közben néhány percre megpihenünk a szerkesztőség egyik szobájában, hogy rendezzük jegyzeteinket. Nem, ezt az épületet sem hagyhatjuk ki utunkból. Az Astoria szálló két oldalán elhelyezkedő épületek, az egykori prefektura épületei, ha beszélni tudnának, szintén sok mindenről vallanának: 1919 tavaszán ide, a prefektura fő épületszárnyának, (ma a KISZ megyei bizottságának székhelye) a pincéjébe zárták a kommunista gyanusitottakat. Az 1929—30-as években ezek előtt az épületek előtt vonultak Arad város munkanélküliei, hogy emberhez méltó életet, munkát követeljenek maguknak; 1931 december 12-én innen indultak el a tüntető nyugdijasok, akik hónapok óta nem kapták meg szerény nyugdijukat, s akik ellen a hatóságok rendőri erőket mozgósitottak; a felszabadulást követő hónapokban ezeken az ablakokon is behallatszott a demokratikus kormányt követelő néptömegek hangja...

Ardealul (Fehér Kereszt) szálló. Melyik eseményt is jegyezzük fel, melyik volt emlékezetesebb? Ehhez az épülethez füződik a nagy 1929-es pártvezette megmozdulás, mely a bebörtönzött haladó erők képviselőinek kiszabaditását célozta. Az itt lefolyt gyülés eredményeként 1200-an irták alá azt a peticiót, mely a politikai foglyok szabadlábra helyezését követelte.

„Szálljunk mindannyian harcba... a fehér terror összes aldozatainak szabadlábra helyezéséért — követelte az egységes szakszervezetek mellett müködő segélybizottság kiáltványa — szálljunk

Jubileumi barangolás (VI.)

harcba az általános amnesztiáért... az egységes szakszervezetek feloszlatását célzó törvényszéki tárgyalás megszüntetéséért. Az összes munkás- és parasztellenes törvényszéki tárgyalások megszüntetéséért.

GLÜCK JENŐ
KILIN SÁNDOR

(Folytatása a 2. oldalon)

Csütörtök délben bekapcsolták az országos energetikai rendszerbe a vaskapui villamos erőmü első román gyártmányu hidraulikus gépcsoportját. Az első árammennyiség előállitása egyidejüleg két eseményt jelzett: befejeződött az áramfejlesztő turbinának és a hidraulikus gépcsoport berendezéseinek próbaüzemelése, és a vaskapui épitők kollektivája teljesitette a közelgő pártjubileum tiszteletére felajánlott vállalásait.

A hatalmas hidroenergetikai gépcsoportokat a Temesvári-Resicai Hidroenergetikai Felszerelések Kutató- és Tervezőintézetének szakemberei tervezték a leningrádi Electroszila és LMZ üzemek tervezőivel együttmüködésben. A gépeket a resicai gépipari üzemben állitották elő, a bukaresti nehézgépgyár, a craiovai Electroputere és más iparvállalatok támogatásával. Amint Nicolae Decusară mérnök, az épitőtelep munkaközösségének vezetője mondotta Marin Coandănak, az Agerpres kiküldött munkatársának, a bekapcsolási müvelet hibátlanul folyt le, az aggregát kifogástalanul müködött. Igy tehát mind a gyártók, mind a szerelők kitünő minősitést kapnak.

Ezüstpókháló

Évekkel ezelőtt, mikor inkább helyhez voltam kötve, mint jelenleg, Aradról minden nap egy-egy Vörös Lobogó „utazott" a Vaskapu irányába. Ma már be kell érnem azzal, hogy itthon félre teszik az egy-két hónap alatt összegyüjtött számokat, én pedig esténként otthoni ujságot olvasgatok és igyekszem Aradon érezni magam az albérleti lakásban, a vendégszobában, vagy éppen a lakókocsiban. Persze, ami a cikkek kiválasztását illeti, nekem még sosem sikerült akkora türelmet tanusitanom, hogy a legérdekesebbeket hagyjam utoljára.

Nem kenyerem az irás, csak arról szeretnék beszámolni, mit is jelent a szülőföld, a szükebb, vagy tágabb értelemben vett szülőföld olyan ember számára, aki szinte minden nap ujból átérzi ennek a fogalomnak a mélységét. Ezért szeretnék minden szentimentalizmus hiján szólni hazánk szépségeiről, pedig könyvet lehetne irni azokról az emóciókról, amelyek áthatják az embert az Olt vagy a Zsil völgyében, a vaskapui vizierőmü láttán, a Lotru kavargó forgatagában, a slatinai aluminiumkombinát előtt, vagy a Rovinari-i épitőtelep nyüzsgő hangulatában.

Láttam az ország nagy épitőtelepeit. Láttam idős embereket és lelkes fiatal gyermekeket biztonsági övvel a derekukon lépésről-lépésre haladni a Vaskaputól Slatináig, Rovinari-ig, Bukarestig. Láttam betont és vasalkatrészeket szállító helikoptert, nyaktörő hegyi utakon dolgozó hernyótalpast és embereket, embereket, akik ha a gép már felmondta a szolgálatot, a vállukra vették a több kilométeres vezetéket és gyalog vágtak neki a bozótnak, le a mélybe, hogy a szakadék tulsó oldalán csigába akaszthassák. Eső, hó, sár meg nem állithatta őket, és senki sem mondta este a munkásszálláson, hogy elég volt, nem birom tovább.

Emberek? Inkább óriások, akik hatalmas ezüstpókhálót fontak az ország fölé Északtól Délig, Kelettől Nyugatig.

Országos energetikai hálózat. Hatalmas, fehéren csillogó vasoritások, száz, ezer, tizezer kilométer hosszu vezeték. Ezüstpókháló. Sokszor az az érzésem, nem a folyó, a szén, hanem a szivek energiájától gyulnak ki esténként a fények.

Bánát, Erdély, Moldova, Olténia, az ország minden vidéke képviselve van egy-egy ilyen telepen. Kézzelfogható bizonyitéka ez pártunk politikája mozgósitó erejének. És ha mi, messze vetődött aradiak egy aradi rendszámu kocsit, egy aradi ujságot látunk, boldogok vagyunk, mert az otthon porát, az otthon illatát hozza nekünk.

Ki érezheti ezeknél a dolgos embereknél jobban a szülőföld iránti szeretetet? És van-e annál nagyobb öröm, mint amikor hosszu távollét után nem ismerjük fel Arad állomásának környékét, álmélkodva állunk egy-egy uj tömbház előtt, megcsodálunk egy-egy uj üzletet. Ilyenkor mindig jóleső örömmel állapitjuk meg: ime amig én távol voltam, itt sem tétlenkedtek, szorgos kezek rakták a falat, büszkék lehetünk városunkra.

SZÜLŐFÖLDEM

L. PAPP IVÁN
az Electromontaj Vállalat dolgozója

Lapunk III. oldalán

TUDÓSITÁSOK • PILLANATKÉPEK • BESZÁMOLÓK • FOTÓ • ÚTLEIRÁSOK • HUMOR

VL Magazin

150 éve született Axente Sever

Parasztcsaládból származott, Erdélyben, a Nagyküllő menti Friua községben született, amely ma a 48-as nemzedék jeles személyiségének nevét viseli. Sorsa elválaszthatatlanul fonódik össze az 1848-as havasalföldi és erdélyi forradalmakkal, az erdélyi románok nemzeti függetlenségért a XIX. század második felében vivott politikai és kulturális harcaival.

Az erdélyi román kultura egyik központjában, Balázsfalván, a papneveldében, Simion Bărnuțiu előadásainak hatására csatlakozik a jobbágyság eltörléséért, a társadalmi-nemzeti egyenlőtlenség felszámolásáért folytatott küzdelemhez. 1845-ben haladó magatartása miatt eltávolitják az intézetből.

1848 tavasza Havasalföldön találja. Bukarestben tanárkodik, itt kerül kapcsolatba a Frăția titkos szövetséggel és eszméivel. Az európai forradalmak hire nem éri váratlanul. 1848 áprilisában Simion Bărnuțiuhoz irott levelében az összes hazai forradalmi erők egyesitésének gondolatát veti fel, aminek célja „megszabaditani a románokat és mindenki mást a robottól és az igazságtalanságoktól, amelyeket máig elszenvedtünk".

A forradalom kirobbantását előkészitők táborában a legaktivabbak közé tartozik, majd annak győzelme után, eszméihez hiven, a leghaladóbb álláspontról harcol az egyházi birtokok kisajátitásáért, a parasztság földhöz juttatásáért és a forradalom más célkitüzéseinek megvalósitásáért. Több fontos forradalmi megbizatást teljesit.

A havasalföldi forradalom leverése után visszatér Erdélybe, folytatni a harcot. Aktivan részt vesz a parasztság mozgósitásában és felfegyverzésében.

1849-ben a császári és cári csapatok vérbe fojtják a forradalmat. Axente Severt perbe fogják, majd kénytelenek szabadon bocsátani. Egy ideig Szebenben, Gyulafehérváron tisztviselő, aztán, a politikai életből visszavonulva irásnak szenteli hátralévő napjait. Élete vége felé jelenik meg Válasz a Fekete Könyvre cimü, 1848-as tevékenységét felidéző munkája,

Brassóban halt meg 1906-ban.

Forró hazafisága, népének érdekében folytatott fáradhatatlan harca tartja meg az utókor emlékezetében.

Küszöbön a harmadik évharmad

Ismét véget ért egy évharmad. A kisdiák visszakapta osztályfőnökétől ellenőrző könyvecskéjét az évharmad végi osztályzatokkal. Ilyenkor gyakran megesik, hogy kétségbeesetten nézi a rideg számjegyeket. Hát csak ennyire képes ő? S ha igen (hiszen ő tudja a legjobban, miért nem ért el jobb eredményt), akkor most mi lesz? Hogyan tovább?

A szülő is nyugtalanul, elgondolkozva nézi a jegyeket. Ennyire képes az ő gyereke? S ha igen, akkor a bukás veszélye fenyegeti? Aztán önmagát megnyugtatva próbál igazat adni a mentegetőző kisdiáknak. Nem kell még megkongatni a vészharangot. Nincs még semmi elveszve. Az utolsó évharmad — a döntő — még hátra van.

Felvetődik a kérdés: a harmadik évharmad valóban döntő jelentőségü? Képes lesz-e helyrebillenteni a már most gyanusan ingadozó tanulmányi mérleget?

Erre a kérdésre sajnos, nem lehet egyértelmüen megnyugtató választ adni. Helytelen felfogás lenne az elmult második évharmad osztályzatainak fontosságát lebecsülni, mert nem ritka esetben ezek is megpecsételhetik a tanuló sorsát. Az a diák, aki az első évharmadban elhanyagolta a tanulást, de a tél folyamán „megemberelte magát", nyugodtabban tekinthet az elkövetkezendők felé. De aki egész évben mulasztott, s most mint mentőövbe kapaszkodik a rövid, gyors lefolyásu harmadik évharmadba, nem bizonyos, hogy sikerrel kievickél a partra. A tanév közben bekövetkezett lemaradás valójában a rendszeres ismeretszerzési folyamat felbeszakitását jelenti és az elszakadt láncot nem könnyü összeforrasztani.

Adja fel tehát a további küzdelmet a bukással fenyegetett kisdiák? Hagyjon fel a reménnyel a szülő is és egyezzen ki azzal, hogy ez van, nem lehet már rajta változtatni, „késő a hegy alatt lovat abrakolni"?

Szerencsére nem ilyen egyszerü a helyzet. Akad ugyan néhány „menthetetlen" eset is, de a többségre egy másik bölcs mondás érvényes: „jobb későn, mint soha!" Ennyi idő éppen elég alkalmat nyujt a hézagok pótlására, különösen az ismétlések időszakában, amikor a tanárok az egész évi anyagot kérik számon és a szükséges ismeretekkel rendelkező tanulókat szivesen „megajándékozzák" egy-egy „életmentő" osztályzattal. A veszélyeztetett tanulók nagy részének év végi helyzete tehát azon mulik, hogy mennyire tudják kihasználni ezeket a javitásra kinálkozó alkalmakat. A szülő pedig akkor jár el helyesen és a gyermeke érdekében, ha a korholás és haragtartás helyett bizalmat szavaz a gyereknek és erre a nehéz időszakra a megszokottnál is nyugodtabb, kedvezőbb tanulási körülményeket teremt számára.

BRAUCH MAGDA

Tájékoztató

1971

Április

16

Péntek

Napkelte 5.31, napnyugta 19.01 órakor. Az évből eltelt 106 nap, hátra van még 259.

- 1830 április 16-án hunyt el Kazinczy József, a Bánk bán szerzője.
- 1844 április 16-án született Anatole France, a nagy francia iró.
- 1866-ban ezen a napon született Ernst Thälmann, a német és nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő alakja.
- 1930 április 16-án hunyt el Vlagyimir Majakovszkij, a halhatatlan szovjet költő.

filmek

DACIA: Mihai Viteazul (8, 12, 16, 20).
STUDIO: Rómeó és Julia (10, 16, 19).
MUREȘUL: Emberrablás (10, 12, 14, 16, 18, 20).
IFJUSÁG: Száz karabély (11, 14, 16, 18, 20).
VICTORIA: A hirhedt 702-es (11), A karácsonyfa (15, 17, 19).
PROGRESUL (Ujarad): Mayerling (16, 19).
SOLIDARITATEA (Gai): Dr. Mabuse ezer szeme (17, 19).
CFR (Grădiște): Mitrea Cocor (17) A titokzatos X a kozmoszból (19).

A VIDÉKI MOZIK MÚSORA

LIPPA: Bimbó törpe története. Ne bántsátok a feketerigót.
PECSKA: Az idegen. A rejtély.
BOROSJENŐ: B. D. müködésbe lép.
KISJENŐ: A föld alatt. Dr. Mabuse láthatatlan karmaiban.
SZENTANNA: Vásott kamasz. A biztositó orvosa.
NAGYLAK: Két sorsjegy. King Kong megszökik.
KURTOS: Tengeri macska. A sierrai ember.
PANKOTA: Találkozás. Az itélet.
VILAGOS: Büszkeség. Forró éjszaka.
BOROSSEBES: Patricia és a zene.
KÖRÖSBÖKÉNY: Apám, a kapitány.
VINGA: Nyári napok. Z.

televizió

Péntek, április 16.

17.00 Tévé-iskola: konzultáció főiskolai felvételire készülőknek: Román irodalom; Történelem.
18.00 Otthonunk
18.50 Gyermekeknek — cirkuszmüsor
19.10 Lottó-huzás
19.20 1001 este — gyermekeknek
19.30 Hiradó
20.00 Ötven év — ötven visszaemlékezés
20.10 Zeng a völgy — román játékfilm
21.30 Tudományos adás
22.00 Cliff Richard énekel
22.40 Hiradó

bábszinház

VASÁRNAP, április 18-án délelőtt fél 11 órakor: *Lie.*

időjárás

A hüvös idő tovább tart. Változó felhőzet helyi esőkkel. Mérsékelt, délkeleten és északkeleten erősödő szél. Legalacsonyabb hőmérséklet minusz 6 és plusz 4 fok között. Az erdélyi medesce keleti részén és Moldova északi részén ennél alacsonyabb lesz a hőmérséklet. A maximális hőmérséklet 4 és 14 fok között váltakozik. Az ország legnagyobb részében dérképződés, északon talajmenti fagy.

Általános orvosi vizsgálat

A tavaszi szünidő előtt fejeződött be az általános orvosi vizsgálat a 19-es számu iskolában. A belgyógyász-, sebész-, orr-fül-gégész-, fogorvos-, szemész- és idegspecialistából álló kollektiva sorra vizsgálta a tanulókat. Az Egészségügyi Igazgatóságnak ez a kezdeményezése azt tüzte ki célul, hogy „felterképezzék" a gyermekek egészségi helyzetét, és pontos képet nyujtsanak az iskoláknak erről. A vizsgálatok alapján felderitett rendellenességeket azonnal orvosolják, kezelésre javasolják a gyermeket. A szünidő után két nagy iskolát: a Gazdasági és a Pedagógiai Liceumot keresi fel a gyógyitó karaván.

Tiz országban terjedt el a Román Autoklub hires Package Tour-ja, ami szó szerint csomagturát jelent, lényegében pedig olyan 18 napos kirándulást foglal magában, amelynek, minden napját más-más helységben tölti a turista, kivéve az utolsó, hét tengerparti napot. — tájékoztattak az Aradi Turisztikai Ügynökségnél, ahol már meg is érkeztek az első külföldi „csomag"- és egyénileg utazó autós turisták.

Megjelent a korunk 3. száma A TARTALOMBÓL

BALOGH EDGÁR: Sajtótudományi feladataink ☆ ASZÓDY JÁNOS: A postagalambtól a fény sebességéig ☆ Sajtónk a mérlegen (KOVÁCS NEMERE, SZÓCS ISTVÁN, SZABÓ ZSOLT, BEKE GYÖRGY irásai) ☆ A romániai magyar nyelvü sajtó 1971-ben ☆ ABRAHAM A. MOLES: A rádió és televizió a társadalom kulturális fejlődésének szolgálatában ☆ ROTH ENDRE: Információ, kultura, történelem ☆ MARSHALL MCLUHAN: A Gutenberg-galaxis ☆ KÁNTOR LAJOS: Iró és rádió (beszélgetés Vasile Rebreanuval) ☆ Emlékezés Gaál Gábor születésének 80. évfordulóján (LIGETI JÓZSEF és E. NAGY SÁNDOR irásai, ANAVI ÁDÁM verse) ☆ BODOR PÁL: A „romániaiság" mai értelmezése ☆ LÁNG GUSZTÁV: Intézmények, folyóiratok, törekvések (A két háboru közötti romániai magyar irodalom történetéhez) ☆ SZEMLÉR FERENC: Ut az Enciklopédiához ☆ HERÉDI GUSZTÁV: Az olvasó nyomában ☆ CSEKE GÁBOR: A képernyő előtt... ☆ LÁZÁR JÓZSEF: Sajtó és minőség ☆ Egy párizsi világlap francia bírálata ☆ A szuverénitás elve, polgári birálatainak birálata ☆ Aradi Viktor és A Jövő Társadalma ☆ FARAGÓ JÓZSEF: Level Oxfordba ☆ A mai tőkés hierarchológia kórtana ☆ Ritoók János versei.

Rendkivüli érdeklődéssel

fogadták municipiumunk lakói a tegnapelőtt megnyilt városrendészeti kiállitást. Az első látogatási napon már jóval a nyitás előtt ott sorakoztak, s több százan tekintették meg. A város jövendője iránt érdeklődők az Alecsandri utca 1 szám alatti Fórum-termi kiállitást (az Ifjusági mozival átellenben) naponta 9—12, délután 16—20 óra között nézhetik meg.

rádió

Péntek, április 16.

BUKAREST I.: 6.00—9.30 Reggeli zenés müsor. — 9.30 A román föld emlékezete. — 11.05 A népek zenéjéből. — 11.25 Régi munkásdalok. — 12.10 Birgit Nilsson áriákat énekel Wagner Tristan és Izolda c. operájából. — 13.27 Zenés fejtörő. — 14.00 A hét zeneszerzője: Theodor Rogalski. — 15.05 Gazdasági kiláto. — 15.30 Esztrádzene. — 16.15 Fuvószene. 17.30 Népzene. — 20.00 Anton Breitenhofer esti jegyzete. — 20.40 Maria Ciobanu énekel. — 21.30 Slágerparádé. — 22.30 Esti hangverseny. — 0.03—6.00 Éjszakai esztrádmüsor.

BUKAREST II.: 6.00—8.10 Reggeli zenés müsor. — 8.25 Hires előadóművészek: Yehudi Menuhin. — 9.35 Népzene. — 10.00 Rádiószinház. Constantin Pastor: A vizek ura. — 11.20 Könnyüzene. — 12.15 Felejthetetlen melódiák. — 13.15 Déli hangverseny. — 14.05 Angela Buciu és Constantin Busuioc énekel. — 15.20 Német népzene. — 15.30 Rádióiskola. — 16.55 A munkavédelemről. — 18.20 Orfeusz — kis zenei enciklopédia. — 20.00 Mansi Barberis Napnyugta c. operája a Román Opera együttesének előadásában. Vezényel: Paul Popescu. A szereposztásból: Octav Enigărescu, Valentin Loghin, Konya Dénes, Teodora Lucaciu, Valentin Teodorian. — 22.30 Müvészet és irodalom. Vita Zaharia Stancu, Gheorghe Ivascu és Al. Ivasiuc részvételével. — 23.45 Szimfonikus zene.

A BUKARESTI RÁDIÓ MAGYAR NYELVŰ ADÁSA

Délelőtt 11 óra 20 perctől — 11 óra 45 percig a 202, 261, 330 és 477 méteres hullámhosszon, valamint este 19 óra 30 perctől 19 50 percig a 202, 261 és 330 méteres hullámhosszon beszámol az ország és a nagyvilág eseményeiről.

A KOLOZSVÁRI RÁDIÓ MÚSORÁBÓL ROMÁN NYELVEN: 6.00 Falurádio. 17.45 Hangos hiradó. 17.55 A mikrofon előtt az RKP Bihar megyei bizottságának első titkára. 18.05 Dalmüsor. 18.15 Riport a bukaresti párttörténeti muzeumból. 18.30 Uj Electrecord hanglemezek. 19.00 Ugtájak: Vasile Rebreanu jegyzete. 19.10 A hazai vegyipar uj távlatai — riportmüsor. 19.20 Sport.

MAGYAR NYELVEN: 6.30 Tavaszi kolozsvári piacképek — riportmüsor. 16.30 Hangos hiradó. 16.40 Folyóiratszemle. 16.45 Allegra: Romulus. Operabemutató Kolozsváron. 16.55 Salamon László Varró Dezső: „Gyilkos tavasz" cimü verseskötetéről. 17.13 Tudományos hiradó: bukaresti és kolozsvári bányaipari kutatók megvalósitásaiból. 17.28 Délutáni hangverseny magnószalagról. Vermessy Péter: Kamaraszimfónia — előadják a kolozsvári filharmonikusok — vezényel Emil Simon.

Újitsa meg előfizetését a Vörös Lobogóra!

SPORT

Hoffer József:

Nagyra becsülöm a román labdarúgást

Hoffer József, a Magyar Távirati Iroda sportosztályának vezetője, a Labdarugás cimü folyóirat helyettes főszerkesztője és a magyar labdarugóválogatott szövetségi kapitánya (ez utóbbi tisztséget társadalmi munkában vállalta el) — nagyon elfoglalt ember. Két évvel ezelőtt, 47 éves korában bizták meg egy uj, ütőképes csapat kialakitásával. Korábban 13 évig volt az ifjusági válogatott kapitánya, és a jelenlegi nagyválogatott majdnem minden labdarugója szerepelt ifiként a keze alatt. Nem volt világhirü játékos, az NB I-es Zuglói csapatában játszott néhány évig, és csak a B válogatottságig jutott el. Közvetlen modoru, szivélyes ember.

Hoffer József nyilatkozik. (SZANISZLÓ JÓZSEF felvétele)

— Járt-e korábban Aradon?

— Aradon most voltam először, de Romániában többször játszottunk. Az UTA-t csak az elmult őszszel ismertem meg Budapesten, de mindannyian tudtuk róla, hogy jó képességü együttes, labdarugói technikás, értelmes futballt játszanak. Az Európa-bajnoki mérkőzések előtt szükségünk volt a nemzetközi erőpróbara. Mivel a román bajnokcsapat a latin labdarugást képviseli, a franciák ellen készülő magyar válogatottnak kapóra jött a találkozó.

— Elégedett a látottakkal és csapata játékával?

— Nagyjából elégedett vagyok. Az UTA rendkivül kellemes edzőpartner volt, labdarugói sportszerüen játszottak, a játékvezető és a közönség pedig minden elismerést megérdemel. Igazi baráti hangulat uralkodott mind a pályán, mind a nézőtéren.

— Technikai szempontból is elégedett? A tartalékos és nem a legjobb formában lévő UTA két óriási potyagóllal vesztette el a mérkőzést. Ez a játék elegendő lesz a bizonyitásra vágyó franciák és a kisebbségi komplexusait levetkőzni akaró bolgár válogatott ellen?

— Látom, megütközik a válaszon, de én elégedett vagyok. Nem, ez nem igénytelenség; egyszerüen csak arról van szó, hogy csapatunk, mely annyi szük esztendő után eddig csupán lelkesedésben nőtt fel az európai szinvonalhoz, ez alkalommal már megpróbált játszani is. Ez is valami...

— Kik tetszettek a két csapatból?

— Az UTA-ból Pozsonyi és Brosovszky, mindkettő nagyon jó játékos. Domidén látszik, hogy nincs edzésben. A mieink közül: Juhász, Páncsics, Kovács, Kozma és Szücs. Hogy Albert kerékkötője lett volna az összjátékunknak? Ez talán tulzás. Vannak erényei, a hirneve olyan nagy, hogy a nemzetközi mérkőzéseken két védőt állitanak rá... Az UTA ez alkalommal a vártnál gyengébben játszott, tuledzettek vagy felkészületlenek a játékosai, bágyadtan mozogtak.

— Mi a véleménye a román labdarugásról és válogatott csapatunkról?

— Az utóbbi években a román labdarugás fejlődésének üteme felgyorsult, és az a tény, hogy Angelo Niculescu csapata kiharcolta a mexikói kiküldetést, már önmagában is sokat mond. Guadalajaraban sok jó román labdarugót ismertem meg, nagyon tetszett Dembrószky, Dinu és Dumitrache játéka. Angelo Niculescu szövetségi kapitányt is nagyra becsülöm, következetes, jó szakember: összebarátkoztunk.

— Lesznek-e a közeljövőben román-magyar labdarugó-mérkőzések, és ha igen, milyen szinten?

— Mindkét szövetség kifejezte ebbeli óhaját, igyekszünk összeegyeztetni a versenynaptárt. Klubszinten hamarabb lehet ezt megtenni, mint a tulzsufolt programmal rendelkező válogatottak esetében.

— A jelenlegi világszinvonalat véve alapul, hol tart most a magyar labdarugás?

— Európában a második szinvonalhoz, világviszonylatban pedig a harmadik vonalhoz tartozik a magyar labdarugás. A román? A VB döntőbe jutás rangot jelent; a román válogatott jelenleg a világranglista második csoportjában szereplő együttesek közé tartozik. Mi szeretnénk 1972-ig visszakerülni az európai élvonalba. Ugy hiszem, fiatal játékosainkban megvan ehhez a kellő tehetség és szorgalom. Ha sikerül kiharcolnunk az Európa-bajnokságban a továbbjutást, önbizalmat kap csapatunk, megnő a szurkolók érdeklődése, és a magyar labdarugás ismét az érdeklődés középpontjába kerül.

Befejezésül: üdvözlöm az aradi sportbarátokat, a Vörös Lobogó napilap olvasóit, és tiszta szivből kivánom, hogy az UTA harmadszorra is megnyerje a bajnokságot.

OROSZHEGYI KÁROLY

Az albánok ellen készülő olimpiai válogatottunk szerdán 70 perces mérkőzést játszott a C osztályu Bukaresti Voinței és 3:0 arányban győzött. A válogatottban két aradi is helyet kapott: Popovits és Dumitrescu. Az edzőmérkőzés első gólját Popovits balhátvéd lőtte, 18 méteres szabadrugásból. Később Iordănescu és Beldeanu ért még el gólt.

★

Szerdán több nemzetközi kupamerkőzést játszottak. A Bajnokcsapatok Európa Kupájának elődöntőjében a Crvena Zvezda Belgrádban 4:1 (2:0) arányban győzte le Puskás Ferenc edző csapatát, a görög Panathinaikoszt. 90 ezer szurkoló — köztük 15 ezer görög — előtt került sor a mérkőzésre, melyen az ismét Dzsajics nélkül kiálló jugoszlávok Osztojics (3) és Jankovics góljával győztek. A görögök szépitő gólját Kamaras lőtte.

★

Maceratában Olaszország és Németország Szövetségi Köztársasága ifjusági válogatottja UEFA selejtező-mérkőzést játszottak. A vendégegyüttes 1:0 (az NSZK-ban 0:0 volt az eredmény) arányban győzött, és a Csehszlovákiában megrendezendő döntőre minősült.

A könyvesboltokban megjelent

A KISZ IX. kongresszusának dokumentumai

Az elmult napokban jelent meg a könyvesboltokban tömegpéldányszámban **A Kommunista Ifjusági Szövetség IX. kongresszusának dokumentumai** cimü kötet, amelynek hatalmas elméleti és gyakorlati jelentősége van az ifjusági szervezetek, társadalmunk összes nevelői számára. A dokumentumok tartalmazzák azokat az irányelveket, amelyeknek alapján a következő periódus ifjuságnevelő tevékenysége zajlik, valamint azokat a konkrét tennivalókat, amelyek a KISZ-szervezet szerepének és hatáskörének növekedéséhez vezetnek a társadalmi-politikai élet minden területén, a sokoldaluan fejlett szocialista társadalom épitésének komplex folyamatában.

A IX. kongresszus dokumentumai között szerepelnek az ifjuság legfelsőbb politikai fórumán elhangzott beszédek, jelentések, a kongresszuson elfogadott határozat, a Kommunista Ifjusági Szövetség uj alapszabályzata, a kongresszusnak a Román Kommunista Párt Központi Bizottságához, Nicolae Ceaușescu elvtárshoz intézett levele.

A kötet elmaradhatatlan darabja minden fiatal könyvtárának, értékes utmutató a KISZ-szervezetek tevékenységéhez.

TRUȚA HORIA

FOLYTATÁSOK AZ I. OLDALRÓL

Még mindig sok a selejt öntödéinkben

Van városunkban egy kis üzem, (sajnos csak egy) a Butor- és Épületvasalásokat Gyártó Vállalat, ahol a szakemberek sutba dobták a hagyományos, nem kifizetődő eljárásokat és felkarolták mindazt, ami uj, korszerü a kohászatban. Itt az öntött alkatrészek mintegy 90 százaléka készül kokillákban, centrifugákban vagy magas nyomásu gépeken. A selejt százalékaránya is oly elenyésző, hogy azt ki sem érdemes fejezni (0, 02 százalék) Ime, egy közösség, ahol az uj technika végérvényesen otthonra talált. Javasoljuk valamennyi megbirált öntöde müvezetőjének, látogasson el e kis üzembe, mert a „kicsiktől" sem szégyen tanulni.

Többen is felvetették már, hogy az emlitett kisvállalat öntödéjében csak apró alkatrészeket gyártanak, s csupán ezért alkalmazhatók a modern eljárások. Ez igaz, de csak részben. Egy esztergagépet természetesen nem lehet kokillába önteni, sem más nagyobb alkatrészeket. Ezt mindenki tudja. Azokat továbbra is homokformákba szilárditják. Csakhogy a selejt nem a nagy alkatrészek formázásánál, hanem a sok kicsi alkatrész öntésénél keletkezik. Ezt a gyakorlat is igazolja. Aki továbbra is fenntartja azt az állitást, mely szerint „nálunk lehetetlen az öntés korszerü formáinak bevezetése", az többnyire az ujja mögé bujik. Ez a megoldás természetesen a legkényelmesebb, de ugyanakkor a legkárosabb is. Éppen ezért az ilyen tendenciákat minél előbb ki kell küszöbölni. Ez viszont feltételezi kohászaink továbbképzését, ugy, amint azt a legutóbbi párthatározatok előirányozzák és a Nagy Nemzetgyülés 1971 március 19-én törvénybe is iktatta.

Szakembereink ismereteinek, alkotó energiájának, uj iránti fogékonyságának fejlesztése kibontakoztatása nélkül nem emelhetjük magasabb minőségi szintre üzemeink gazdasági tevékenységét. E téren nemcsak a gyárak müszaki vezetőségeire, hanem a pártszervezetekre is sokrétü feladatok hárulnak. Hassanak oda, hogy ez az év, ötéves tervünk első esztendeje, öntőink számára is, a Minőség Éve legyen.

Vallanak a kövek

séért. A párt és a KISZ legalizálásáért, egy munkás-paraszt kormányért!...

Eminescu utca, Cernei utca... Hányszor és hányszor vonultak itt a burzsoá földesuri rendszerben az aradi üzemek munkásai. 1929 május 1-én itt támadott meg a rendőrség egy felvonuló munkáscsapatot, 1932 május 1-én az Internacionálét éneklő munkások vonultak itt, magasra tartva a vörös zászlót, majd néhány nappal később, 1932 május 24-én ujabb felvonulás. Munkát, kenyeret — dübörög a szavalókórus, a Virful cu Dor utca egyik épületének falán pedig ott a követelés: Munkát, kenyeret, nem bélyegezettet.

Avram Iancu tér... A város egykori piactere különlegesen alkalmas helye volt a munkástüntetéseknek. A térre torkolló szük utcák lehetőséget teremtettek a gyors szétszóródásra és ujragyülekezésre. Itt tüntettek Arad munkásai 1848 márciusában a polgári demokratikus forradalom mellett — ez az első ismert aradi munkástüntetés —, 1920 májusában itt tartották meg azt a nagyszabásu szocialista nagygyülést, melyet Rozvány Jenő, az RKP megalakitásának egyik kiemelkedő alakja szervezett.

Több felelősséget...

megszervezésére, az emberi és gépi potenciál kihasználására. Ezért van az, hogy a pécskai Avîntul és Ogorul, a szederháti, a sofronyai, a nadábi, a siklói, a micskei, a székudvari, a komlósi és más gazdaságokban keslekednek a cukorrépa vetésével.

Vontatottan halad a napraforgó magvainak földbe dolgozása a radnai, a cserméi, a galsai, a mondorlaki és más szövetkezetekben is.

Elengedhetetlenül szükséges, hogy a községi pártbizottságok és a gazdaságok pártszervezetei fokozottabb mértékben irányitsák és ellenőrizzék a vezetők, a szakemberek tevékenységét és vonják felelősségre a hanyagokat. Ugy szervezzék meg a munkát, hogy a legrövidebb időn belül befejezzék a cukorrépa és napraforgó vetését, ezután pedig teljes erőbedobással lássanak hozzá a kukorica magvainak földbe juttatásához.

Az Arad Megyei Épitő-Szerelő Vállalat

Bușteni utca 14. szám

alkalmaz

— IRODAVEZETŐT A SZÁLLITOKKAL VALÓ ELSZÁMOLÁSHOZ
— KÖNYVELŐT

Felvilágositásokat a vállalat könyvelősége nyujt.

(281)

ŰRHÍRADÓ

Tiz évvel ezelőtt, 1961. április 12-én a Bajkonur űrállomásról hatalmas raketa indult el és magával vitte a Földön kivüli térségbe a Vosztok nevü első űrhajót, amelynek fedélzetén Jurij Gagarin űrhajós őrnagy tartózkodott. Miután 334 kilométer magasságban megkerülte a Földet, a fülke Jurij Gagarinnal simán földet ért, s ezzel megnyilt a kozmikus korszak. Azóta a Föld körüli térségbe számos űrhajót lőttek fel, s e kisérletek során beigazolódott, hogy az ember az űrben is tud élni és dolgozni.

1969. julius 21-én az emberiség ujabb lépéssel haladt előre az ür meghoditásában: Neil Armstrong és Edwin Aldrin amerikai űrhajósok kiszálltak a Holdon és talajmintákat hoztak onnan magukkal. További expediciók számos müszert helyeztek el a Hold felületén, ami lehetővé teszi nemcsak a Hold, hanem az egész világegyetem aprólékos tanulmányozását. 1970. november 10-én elhelyezték a Holdon a Lunahod—1 távirányitásu járművet, amely azóta nagy területen gyüjtött adatokat s azokat a Földre továbbitotta. Napjainkban számos tudományos intézet dolgozza fel a világürről szerzett nagy mennyiségü adatot, a megismerés uj távlatait nyitva meg az emberiség számára.

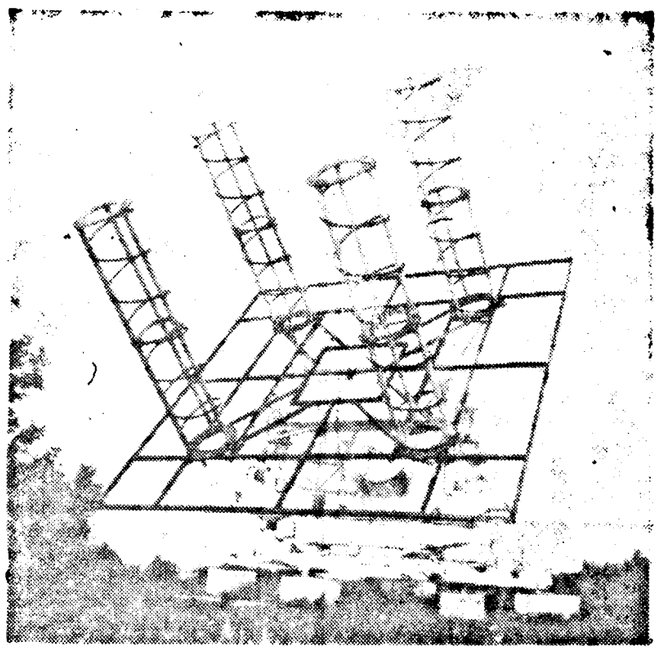

Bonyolult berendezésekkel „hallgatják" a megfigyelőállomások a világürből érkező üzenetet.

Távlatok

....A világürkutató automaták további tökeletesitésében jelölte meg a szovjet ürtechnika következő tiz évi fejlesztési irányát Borisz Petrov akadémikus, a neves szovjet tudós az Űrhajózás Napja alkalmából közölt cikkében.

Amint a többi között rámutatott, a jövőben a holdjárműveknek maguknak kell előkésziteniük a Földre visszatérő kőzetmintákat, illetve kutatási eredményeket hozó, rakétákat.

Ehhez természetesen konstrukciós módositásokat kell eszközölni a holdjárműveken, például közép- és hosszuhullámu rádióberendezésekkel kell felszerelni őket, hogy elhagyhassák a közvetlen rádió hatósugárba eső övezeteket. A szovjet tudós elképzelése szerint a Lunahod a jövőben felkutathatja a Hold Földről láthatatlan oldalát is.

A holdjárműveket nagyobb mértékben automatizálni kell — hangzik Petrov akadémikus további megállapitása. El kell jutnunk oda, hogy csak az inditó vezérlést továbbitjuk a holdjárműhöz, megjelöljük számára az ut végpontját, az utvonalat magát pedig a domborzati sajátosságoktól függően a Lunahod állitja be.

Új elmélet a Mars-„tengerekről"

Uj tudományos feltevést dolgozott ki Ivan Koval ukrán asztronómus a marsbeli „tengerek" természetéről. A szovjet tudós abból a megfigyelésből indult ki, hogy a szóban forgó képződmények csak a vörös fényszürővel készitett fényképeken látszanak, az ibolyaszinü szürővel készült felvételeken nem láthatók. Minthogy a Mars légkörének sürüsége csak körülbelül tized akkora, mint a földi légköré, a „tengereknek" az utóbbi felvételeken is látszaniuk kellene. A jelenség egyik lehetséges magyarázata, hogy a kérdéses képződmények a bolygófelszin hatalmas bemélyedései, amelyekben az atmoszféra sürübb és tele van porral. Ez kelti a „tenger" illuzióját.

A sejtreakciók irányitói — a biokatalizátorok

A sejtekben lejátszódó vegyi folyamatok tanulmányozásakor igen érdekes jelenségekre figyeltek fel a kémikusok. Mint megállapitották, az élő szervezetek sejtjeiben olyan komplikált vegyi folyamatok játszódnak le viszonylag alacsony hőmérsékleten és semleges közegben, amelyeknek laboratóriumi szinten való eléréséhez magas hőmérséklet, nagy nyomás, erős savak, lugok vagy katalizátorok jelenléte szükséges. A sejtszinten lejátszódó vegyi folyamatok során keletkezhetnek komplikált felépitésü szerves vegyületek és ugyanakkor szimultán más bonyolult összetételü szerves vegyületek elbomolhatnak. Annak a megértése, hogy milyen módon mennek végbe ezek a folyamatok, igen fontos, elsősorban az élő szervezetek tanulmányozásának szempontjából, valamint gyakorlati szempontból is, mivel a sejtekben lejátszódó folyamatok mechanizmusának ismeretében, ezek laboratóriumi és esetleg ipari szinten is alkalmazhatókká válnak. A kutatások ahhoz az értékes felismeréshez vezettek, hogy az élő szervezetekben lejátszódó vegyi folyamatok ugynevezett SZERVES KATALIZÁTOROK jelenlétében mennek végbe, amelyek igen kis mennyiségben találhatók a sejtekben és az általuk kiválasztott nedvekben. Ezeket az anyagokat ENZIMEKNEK vagy BIOKATALIZÁTOROKNAK, mig az általuk katalizált vegyi folyamatokat ENZIMATIKUS FOLYAMATOKNAK nevezzük. Mik is tulajdonképpen az enzimek? Ezek olyan nagy aktivitással rendelkező szerves vegyületek (összetételükre nézve proteinek), amelyek igen kis mennyiségben szerepelnek a sejtekben végbemenő biokémiai folyamatokban, befolyásolva azok beindulását és sebességét.

Enzimatikus vegyi folyamatok játszódnak le például a bor, az ecet, a sör erjedésében is. Ilyen és ehhez hasonló erjedési folyamatokat már régóta használtak, de nem ismerték okaikat és befolyásukat. Pasteur 1857-ben publikálta az alkoholos fermentációval kapcsolatos munkáját, amelyben a fermentációs folyamat beindulását szoros kapcsolatba hozta az élesztőgomba sejtjeinek az anyagcseréjével.

A későbbiek folyamán sokan foglalkoztak enzimek izolálásával. Igy például sikerült izolálni a ZIMÁZE ENZIMET, az AMILÁZET, majd később a PEPSINT, a TRIPSINT stb.

Mivel az élő szervezetek sejtjeiben több vegyi folyamat megy végbe és egy sejt tartalmazhat közel ezer különböző enzimet is, nélkülük az élő szervezet fenntartása elképzelhetetlen. Az enzimeknek nagyon fontos szerepük van a táplálék sejtszinten való feldolgozásában, az oxido-redukciós folyamatokban, az élő szervezetek energiafelszabaditásában stb.

Az enzimatikus reakciók sebessége nagymértékben függ a hőmérséklettől. Magasabb hőmérsékleten a sebesség csökken, mivel az enzimet alkotó proteinek elbomlanak és megszünik katalizátor tulajdonságuk. Az enzimatikus reakciók sebessége természetesen függ a közeg kemhatásától és az enzimet felépitő molekulák térben való elhelyezkedésétől is. Az enzimek tehát specifikus jellegge: rendelkeznek; egy enzim csak egy bizonyos meghatározott számu vegyi folyamatot katalizálhat, a legtöbb esetben csak egyet.

A kutatások során arra a megállapitásra jutottak, hogy az enzimet felépitő polipeptidnek csak egy bizonyos része vesz részt a katalizációban, amelyet az enzim AKTIV részének nevezünk. Ha ezt a részt blokálják vagy lekötik egy irreverzibilis reakcióban, akkor az enzim elveszti akitivitását.

A jelen pillanatban ismert enzimek száma pár százra becsülhető, melyek közül egyeseket már sikeresen alkalmaznak ipari szinten is a gyógyászatban.

Ugyanakkor az enzimatikus vegyi folyamatok mechanizmusának alapos megismerése uj lehetőségeket nyit az orvostudomány előtt az élő szervezetek anyagcserejének a tanulmányozására.

KENDERESSY ATTILA
vegyészmérnök

Átok-e vagy áldás?

Sok szó esik mostanában a természet biológiai egyensulyáról és arról a veszélyről, amit a rovarirtó szerek jelentenek ennek az egyensulynak megbontása miatt. A viz szennyeződése már olyan kérdéssé vált, hogy nemcsak a szaklapok, hanem a napilapok, képes magazinok is foglalkoznak vele. Sajnos, a szenzációhajhászás, valamint a felületesség is szerephez jut és gyakran nem eléggé ellenőrzött források alapján is cikkeznek.

Mint szakember kötelességemnek tartom, hogy megvilágitsam a rovarirtó szerek körül felmerült félreértéseket, mert e szereket ért méltatlan támadás kárára van mezőgazdaságunknak. Előljáróban meg kivánom jegyezni, hogy egyetlen növényvédelmi szakember sem tartja a vegyszeres növényvédelmet tökéletes és egyedülálló eljárásnak, hiszen ezek baleseteket, veszélyes mérgezéseket idézhetnek elő. A vegyszerek használata, ezek választékának bővülésével mind nagyobb és alaposabb szakismeretet igényel. Alkalmazásukkor tekintettel kell lenni káros hatásukra is. A vegyszeres növényvédelem valóban beavatkozást jelent a természet dolgaiba, de ne feledjük, hogy maga az egész mezőgazdálkodás is az. Feltörtük a szüzföldek érintetlen talaját, hogy bevessük kulturnövényekkel. Természetesen meg is kell védenünk ezeket a növényeket az odasereglő és ott a megfelelő körülmények miatt elszaporodó rovarok ellen.

Vannak, akik még emlékeznek olyan hirre, amely szerint a rovarirtó szerek miatt kipusztultak, vagy pusztulófélben voltak a halak egy-egy folyóban. A legpontosabb, gázkromatográfiás analizisek valóban kimutatták a rovarirtó szerek jelenlétét a halak husában, zsigereiben, valamint a folyók vizében, de olyan kis mennyiségben, mely semmiképpen sem lehet a halpusztulás oka. A folyókba természetesen bekerül egy bizonyos mennyiségü rovarirtó szer, éppen ugy, mint más hulladék vagy szennyező anyag.

A svájci kutató a modern autósztrádák melletti zöldségesekben termesztett salátát vizsgálva kideritette, hogy azok leveleiben fokozott mennyiségü ólmot lehet kimutatni, mely veszélyes az emberi szervezetre. Ennek ellenére senki sem igyekszik az autók ellen cikkezni, mert mindenki szereti ezt a kényelmes közlekedési eszközt.

A malária sulyos betegség, melyet a szunyogok terjesztenek. A DDT, melynek segitségével hatásosan irtották a malériát, közel 25 millió ember életét mentette meg.

Viszont egyetlen egy ember sem pusztult el a DDT miatt!

Ha hirtelen minden rovarirtó szer eltünne a földről, sulyos csapás lenne az emberiségre, hiszen a rovarok szaporodási és alkalmazkodási képessége igen nagy. De hát ez egy fantasztikus feltételezés.

A viz szennyeződése valóság. Valóság a levegő szennyeződése is. Természetes, hogy az emberiség emiatt védekezik, tenni akar valamit. De a teendőket meg kell fontolni. Ami a rovarirtó szereket illeti, ezek az ember szükségleteit szolgálják, hiszen a szükségletek hozták létre. Tehát nem lemondani kell róluk, hanem okszerüen használni.

STERN JÁNOS

TUDÓSÍTÁSOK • PILLANATKÉPEK • BESZÁMOLÓK • FOTÓRIPORTOK • JEGYZETEK • HÍR • ÚTLEÍRÁSOK • HUMOR

VL Magazin

Három... kettő... egy... ADÁS

(Riport a riportkocsiról)

Husz évvel ezelőtt a rádió működését nem értettem, ma fejlődtem, már a televizióét sem értem — olvastam valahol egy szellemes krokiban. Minden tulzás ellenére, van benne igazság. Az elmult héten itt járt a televizió riportkocsija s gondoltam, felhasználom az alkalmat, belepillantok ebbe a gurulo studióba. Szerencsésebb voltam a többi kiváncsiskodónál, mert ismertem az adás rendezőjét, Căpuşneanc Alexandrut, akinek nevével olvasóink gyakran találkoznak a magyar nyelvü tévéadásban.

Az első meglepetés akkor ért, amikor megtudtam, hogy a kis stábhoz 10—12 ember tartozik. Nem tudtam elképzelni, mit csinálhatnak annyien, hiszen akárcsak önök, a képernyőn csak a riportert láttam, no meg néha-néha egy-egy pillanatra az operatőröket. A riportkocsi az aradi müvelődési ház mükedvelőinek előadását közvetitette a központi studiónak. A szinházat megszállták a müszakiak. Előbb a világositók jelentek meg hatalmas jupiterlámpákat cipelve, majd a technikusok fektették le a vastag kábeleket, elkerült a három kamera, ott termett a hangmérnök, a rendező asszisztense, s végül annyian sürögtek-forogtak, hogy meg sem tudtam számolni, hányan vannak. A szinészpáholyba huzódva figyeltem, amint a vakitó fénnyel elöntött szinpadon ide-oda sétálnak a technikusok. A kamerákat állitották be, aztán felszerelték a mikrofonokat, s megkezdődhetett a próba.

A próbát a riportkocsiból követtem. Az éléskamrányi helyen hat monitort (képernyőt) zsufoltak össze, mindenki elfoglalta helyét. A rendező maga mellé huzta a mikrofont, odabenn a szinházban az operatőrök felvették a fülhallgatót, a segédrendező magasra emelte a kezét: most! Ugy csattant ez, mint a parancs. Megkezdődött a próba. A riportkocsi körül lebzselő kiváncsiskodók érthetetlen szavakat hallottak kiszürődni: kettős! Kapaszkodj belé! Hármas! Sharp, nem hallod, sharp! Egyes! Szükitsd le jobban, még jobban. Jó, maradj itt. Stop! Elölről az egészet! A szereplők ne takarják egymást! Most!...

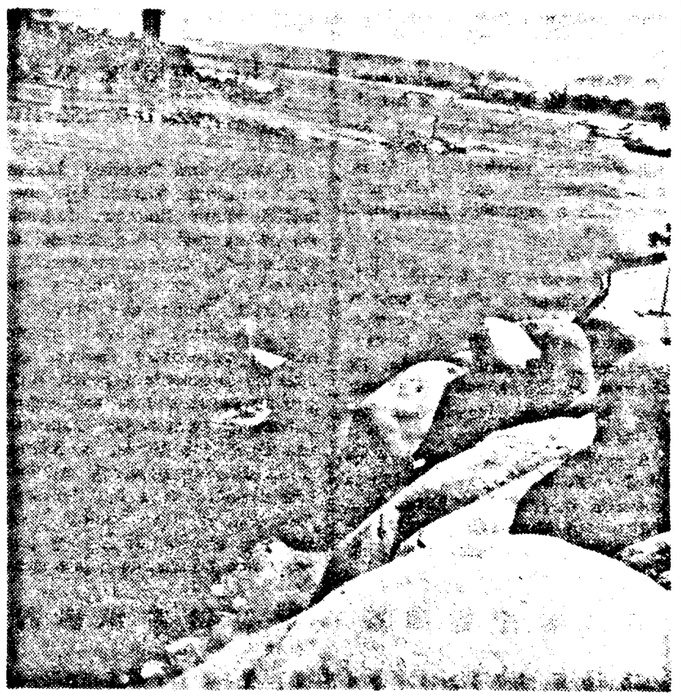

Jóóó, nagyon jó... Hármas! Gyere egy kicsit közelebb! Uuugy.

Az adás rendezője egyszerre három monitort figyel. Billentyürendszer segitségével választja ki a legmegfelelőbb képet. Egyszer, kétszer, háromszor ismétlik meg a jelenetet. Most kell mindent megjegyezni, ha az adás megkezdődik, már nincs mód a baklövés kijavitására. A hibánál, a minőségi ellenőr — a nézők milliói — azonnal felszisszen. Idegölő munka. A rendezővel együtt dolgozik a hangmérnök, éberen figyeli a képernyőket a technikus, együtt tökéletes összhangban, pillanatnyi időveszteség nélkül cselekednek.

Lefujják a próbát. Még néhány perc és kezdődik a bukaresti studiónak szóló adás. A segédrendező utoljára figyelmezteti a szereplőket: ne takarják egymást, kérem, forduljanak a kamera felé, legyenek fesztelenek, természetesek.

Könnyü ezt mondani!

Aztán csend. Villannak a figyelmeztető lámpák, majd tisztán, kivehetően egy hang: négy... három... kettő... egy... ADÁS!

S kezdődik a tulajdonképpeni vizsga. A szinpadon a szereplők, a kocsiban a stáb, lélegzet visszafojtva dolgozik. Eltelik egy perc, kettő... a vonások kisimulnak, a feszültség mintha engedne.

Nem könnyü munka. Néhány hét mulva, amikor az aradi mükedvelők megjelennek majd a képernyőn, gondoljanak ezekre a holtfáradt, ideges emberekre, akik az országot Aradra, Aradot pedig az ország szine elé viszik.

t. gy.

Nemrég fejeződött be az asszuáni hidroenergetikai komplexum épitése. Ez a grandiózus alkotás az arab—szovjet barátság valódi jelképévé vált. Képünkön: eltorlaszolták a Nilust, az arab nép évszázados törekvései valósággá váltak: lehetőség nyilott hatalmas sivatagi területek öntözésére, termőföldddé való varázsolására, nagyerejü villanyerőmüvek épitésére.

A tudomány és a vallás (III).

Társadalmi gyökerek

A magántulajdon — a kizsákmányoló és kizsákmányolt osztályok — kialakulásának viszonyai között megjelennek a vallás társadalmi gyökerei: az ember tehetetlensége a társadalom vak erőivel szemben.

A kizsákmányoltak és elnyomottak látszólagos tehetetlensége a kizsákmányolók elleni harcban, a vallás legmélyebb gyökere, elkerülhetetlenül kitermeli a csodákba, egy jobb földöntuli életbe vetett hitet. A kizsákmányolás által elnyomott dolgozó ember a vallási dogmákban keres menekvést mindazon gyötrelmek elől, amelyeket a vele ellenségesen szemben álló társadalmi rend okoz.

A vallás mindig a dolgozók elnyomásának eszköze volt. A vallás, miközben engedelmességet, alázatot prédikál és a földi javak megvetését hirdeti, azzal kecsegteti az embereket, hogy a szenvedések árán megvásárolhatják az örök boldogságot egy jobb világban. A vallás a nép ópiuma — igy hangzik Marx meghatározása. A vallási dogmák el akarják hitetni az emberekkel, hogy a világot isten teremtette és a földön érvényesülő társadalmi rend az ő müve, amelyet az emberek nem képesek megváltoztatni: hogy az emberi lélek halhatatlan és ezért a jelenlegi élettel nem érdemes törődni. Az csak egy pont a végtelenben és csak annyiban számit, hogy érdemeket szerezzünk a tulvilági üdv elnyeréséhez. Mit számit akkor, hogy a földi életben az ember többé-kevésbé szerencsétlen, ha ezen az áron megvásárolhatja az örök boldogságot, egy jobb „földöntuli életben". Az árutermelő társadalmakban és különösen a kapitalista társadalomban uralkodnak az emberen fizikai és szellemi munkájának termékei. Ezek kizsákmányolásának eszközévé válnak. Az általuk termelt termelőeszközök idegen hatalomként uralkodnak a dolgozók felett. A tőkés kénye-kedve szerint vezeti saját üzemét, egyáltalán nem irányitja a piacot, amelylyel végső fokon ugyanugy áll szemben, mint az aurignac-i ősember a mennydörgéssel vagy az esővel. Ezzel kapcsolatban Engels az Anti-Dühringben a következőket irja: **„A polgári politikai gazdaságtan nem tudja a válságokat megakadályozni, sem az egyes tőkést veszteségektől és csődbe jutástól megóvni. Még mindig azt mondják: az ember tervez, isten (vagyis a tőkés termelési mód idegen uralma) végez."**

A vallás lényege

„A vallás valójában annak az öntudata és önérzete, aki vagy még nem találta meg önmagát, vagy már ismét elvesztette" — irta az ifju Marx.

Engels később az Anti-Dühringben erről a tárgyról a következőket mondta **„Am az egyik vallás sem más, mint azoknak a külső hatalmaknak fantasztikus visszatükröződése az emberek fejében, melyek mindennapi létük felett uralkodnak, olyan visszatükröződés, amelyben a földi hatalmak földöntuli hatalmak alakját öltik. A történelem kezdetén először a földi hatalmak azok, amelyek ezen a visszatükröződésen átesnek, s a további fejlődés során a különböző népeknél a legkülönfélébb és legtarkább megszemélyesitéseken mennek keresztül..."**

Az emberi fantáziában a világ megkettőződik, születik egy titokzatos vallási világ, ahol a varázslat és a mágia látszata uralkodik, és ez az irracionális világ azzal az igénnyel lép fel, hogy uralma alá hajtsa a valódi világot. A vallási világ az emberi agy terméke. Marx szavait idézve **„a megrontott valóság elmélete"** látszólag önálló életet él, elérhetetlen szférákban járó független lényekkel népesül be: istenek, szellemek, angyalok, szentek, meghalt emberek lelkei és más természetfeletti lények. De mindez csak látszat: még a hamis eszmék, az illuziók is a valódi világból származnak. A vallásnak nincs saját tartalma, minthogy a vallás a földből és nem az égből táplálkozik.

A tudomány és a vallás a valóság két alapvetően ellentétes látásmódja. A vallás — a tudománytól eltérően — olyan eszmének és érzelmeknek az összessége, amelyek meghamisitása fantasztikusan tükrözi a valóságot: a természet és a társadalom embert uraló külső erői a természetfeletti formáját öltik. A vallás maga: a természetfeletti dolgokba vetett hit.

KELEMEN DEZSŐ

PIHENŐ (GORÓ GÁBOR felvétele)

15 000 kilométernyi ut után — Dakartól Mombasaig —, hazaérkeztek a román Afrika-expedició tagjai.

Az expedició tagjai, akik román gyártmányu gépkocsikon utaztak, sikerrel teljesitették biológiai kutató programjukat és minden tekintetben megállták helyüket. Egész felszerelésük, köztük az ARO és TV járművek, amelyeket külön az expedició számára készitettek elő, kitünően ellenálltak az időjárás viszontagságainak, a perzselő hőségnek és nedvességnek egyaránt. Több száz kilométert utaztak évek óta járatlan vidékeken, szavannákon, folyókon, mocsarakon, futóhomokon, őserdőkön át.

Az expedició utjáról beszámolva, Nicolae Botnariuc professzor, docens-doktor, a Bukaresti Biológia Fakultás dékánja, a román kutatócsoport vezetője a többi között ezeket mondotta: Tudományos expedicionk jelentős teljesitmény volt, a kitüzött célt elérte. Rendkivül változatos biologiai anyagot gyüjtöttünk különböző éghajlati övezetekből, növényi alakzatokból, folyókból, a Csád, Albert, Eduárd, Kiwu és Viktória tavakból. Ellenőriztük, hogyan állják meg helyüket a gépkocsik és a különböző román ipartermékek a sajátságos trópusi éghajlati viszonyok között, s elmondhatjuk, hogy a rendkivüli körülmények ellenére minden kifogástalanul működött.

NEMZETKÖZI ÉLET

Az indokínai harcokról jelentik

Támadnak a hazafiak

Hirügynökségi jelentések szerint a Dél-Vietnami Nemzeti Felszabaditási Front egységei fokozzák támadásaikat a Kontum tartományi 6. számu saigoni támaszpont ellen. A támaszponton lévő 10 000 saigoni katona segitségére az utóbbi napokban három ejtőernyős zászlóaljat, összesen 2000 katonát küldtek. További hat saigoni zászloaljat a magas fennsikok körzetében átcsoportositottak.

Az utóbbi 48 órában a legsulyosabb harcok Kontum tartományban és a második katonai övezetben folytak. A hazafiak erős támadást hajtottak végre Hue volt császári fővárostól 30 kilométerre délnyugatra a 101-es légiszállitásu amerikai hadosztály állásai ellen és nagy veszteségeket okoztak az ellenségnek emberben és hadianyagban. Ugyanebben a körzetben a hazafias erők rakétákkal lőtték a 102-es légiszállitásu amerikai hadosztály állásait.

★

A kambodzsai népi ellenállási erők csütörtökön hatalmas támadást intéztek a Lon Nol-Sirik Matak rezsim erőinek Kompong Cham környéki állásai ellen, Pnom Penhtől mintegy 70 kilométerre északkeletre. Amint a hirügynökségek közlik, e harcokban a Pnom Penh-i rezsim erői jelentős veszteségeket szenvedtek. A kambodzsai hazafias erők a Mekong folyam egész balpartján támadásba lendültek.

A szovjet kormány tiltakozó nyilatkozatot küldött a holland kormánynak

A TASZSZ hirügynökség jelentése szerint a Szovjetunió kormánya tiltakozó nyilatkozatot juttatott el a holland kormányhoz azzal kapcsolatban, hogy április 15-re virradó éjjel ismeretlen tettesek robbanást idéztek elő az amsterdami szovjet kereskedelmi képviselet épületében. A robbanás következtében a képviselet több munkatársa megsebesült, s az épület megrongálódott.

A szovjet kormány — mutat rá a nyilatkozat — a vétkesek megbüntetését, az okozott károk megtérítését és azonnali intézkedések meghozatalát követeli a kereskedelmi képviselet és személyzete sérthetetlenségének szavatolására.

KÜLFÖLDI TÁVIRATOK

A bukaresti Pionirpalota kórusa, Ion Vanica érdemes művész vezetésével, befejezte csaknem kéthetes vendegszereplését az NDK-ban. A kórus bucsuhangversenyére Odera-Frankfurtban került sor. A bukaresti gyermekek ez alkalommal is rendkivül nagy sikert aratták.

Nagy-Britannia alsóházának 60 képviselője határozatot irt alá, s ebben elitéli a rhodésiai rasszista kormány apartheid-politikáját és követeli a dél-afrikai katonai személyzet kivonását Rhodésiából. A dokumentum ugyanakkor állást foglal az ellen, hogy Nagy-Britannia megegyezzen a Smith-rezsimmel és követeli a brit kormánytól a Rhodésia elleni nemzetközi gazdasági szankciók szigoru tiszteletben tartását.

A kouroui (Guayana) francia ürkutatási központ szakemberei csütörtökön felbocsátották a D2A mintáju hetedik francia müholdat. A mühold, amelynek sulya 16 kg a hidrogén megoszlását tanulmányozza a Naprendszerben. A mühold pályaelemei a következők: földközel 493 km, földtávol 808 km.

Sonnenbergben befejeződött A 8. évtized tanügyi feladatai témával megrendezett pedagógus-kongresszus. A kongresszuson a nyugatnémet szakértőkön kivül 10 országból vettek részt meghivottak. Romániát dr. Iosif Antohi és Elena Nicolae tanárok képviselték.

Észak-Irországban szerda este ujabb incidensek történtek a katolikusok és protestánsok csoportjai között. Rendőrségi jelentés szerint 38 személyt letartóztattak.

Az Associated Press közli, hogy az utóbbi három napon főleg a többségben lévő protestáns lakosság soraiból kikerült szélsőségesek léptek fel támadóan a katolikus negyedek ellen. Ezek az elemek egyébként kövekkel dobálták meg Faulkner miniszterelnököt is, amikor szerda este felkereste Belfastban a legutóbbi zavargások színhelyét.

A svéd rendőrség a kormány külön felhatalmazása alapján számos házkutatást tartott a Svédországban tevékenykedő külföldi terrorszervezetek tagjainak lakásán. Ez alkalommal, különösen Göteborg város környékén fegyvereket koboztak el.

A svéd rendőrség akciójára az adott okot, hogy az usztasák egy csoportja merényletet követett el Jugoszlávia stockholmi nagykövete, Vladimir Rolovics ellen, aki belehalt sebeibe.

KÖZEL-KELETI ESEMÉNYEK

Kairóban befejeződött a tripoli Alapokmányt aláiró négy ország — EAK, Szudán, Líbia és Sziria — képviselőinek csucstalálkozója. Részt vett Anwar Szadat — az EAK, Gaafar El Numeiry — Szudán, Moamer El Gedafi — Libia és Hafez Asszad tábornok — Sziria elnöke, valamint Yasszer Arafat, a Palesztinai Felszabaditási Szervezet Központi Bizottságának elnöke. Amint a MEN hirügynökség közli, a négy államfő megvizsgálta az országaik közötti kapcsolatok alakulását, a közel-keleti helyzet fejleményeit, valamint a Jordánia területén állomasozó palesztinai ellenállási szervezetek helyzetét. E ponthoz Yasszer Arafat részletes jelentést terjesztett elő.

A MEN hirügynökség jelentése szerint Gaafar El Numeiry, a Szudáni Forradalmi Parancsnokság Tanácsának elnöke nem vett részt a négyes csucstalálkozó szerda reggeli ülésén. A kairói rádió és az egyiptomi sajtó Numeiry tábornok Kairóból való elutazása után tájékoztatást adott, mig az Al Ahram megirta, hogy közleményt fognak kiadni, amelyben ismertetik az EAK, Sziria és Líbia közötti unió irányában teendő intézkedéseket.

★

Csütörtökön Benghaziban ujabb megbeszélést tartott Anwar Szadat, az Egyesült Arab Köztársaság elnöke Moamer El Gedafi, Líbia elnöke és Hafez Asszad, Sziria elnöke. A MEN hirügynökség jelentése szerint a tripoli Alapokmányt aláirt három arab állam vezetője az EAK, Líbia és Sziria fokozottabb együttmüködésének lehetőségeiről tárgyalt.

★

Jordániai katonai szóvivő jelentése szerint szerda éjjel ujabb incidensekre került sor Mafrak környékén. A szóvivő közölte, hogy a palesztinai mozgalom erői tüzet nyitottak az Al Masfat-i jordániai állásra.

Hirügynökségek beszámoltak arról, hogy a jordániai rendfenntartó erők folytatják a házkutatást a fővárosban. A házkutatások során a palesztinai felszabaditási szervezet fegyverére és lőszerére bukkantak.

Csu En-laj találkozott Kanada, Kolumbia, Anglia, Nigéria és az USA asztalitenisz-csapatának tagjaival

Az Uj Kina hirügynökség jelenti, hogy Csu En-laj, a Kinai NK Államtanácsának elnöke szerdán találkozott Kanada, Kolumbia, Anglia, Nigéria és az Amerikai Egyesült Államok asztalitenisz-csapatának tagjaival, akik az illetékes szervek meghivására több mérkőzést játszanak a Kinai NK-ban. A fogadáson részt vett a külfölddel való baráti kapcsolatokat ápoló társaság és a kinai sportszövetség vezetőségének több tagja.

Az Uj Kina hirügynökség jelentése szerint Csu En-laj az Államtanács elnöke melegen üdvözölte az öt ország sportolóit, s szivélyesen elbeszélgetett velük, majd külön-külön üdvözölte a csapatokat. Az USA asztalitenisz-csapatának tagjaival folytatott beszélgetése során kijelentette: „Kina és az Egyesült Államok népe közötti kontaktusok a multban nagyon gyakoriak voltak, de később hosszu időre megszakadtak. Az Önök kinai látogatása, amelyre a mi meghivásunk alapján került sor, utat nyitott a két ország népei közötti baráti kontaktusok számára. Meggyőződésünk, hogy az ilyen baráti kontaktusokat a két nép többsége kedvezően fogadja és támogatni fogja".

Az Államtanács elnöke hangsulyozta, hogy a baráti látogatások a különböző országok sportolói közötti tapasztalat- és ismeretcsere minden bizonnyal előmozditja a népek barátságát.

Meghalt Vladimir Rolovics,

Jugoszlávia svédországi nagykövete, az usztasa-merénylet áldozata

A stockholmi Carolina kórházban csütörtökre virradó éjjel meghalt Vladimir Rolovics, Jugoszlávia svédországi nagykövete, aki április 7-én sulyosan megsérült, amikor két usztasa terrorista merényletet követett el ellene.

A jugoszláv és svéd orvosok minden erőfeszitése ellenére nem sikerült megmenteni életét. A jugoszláv közvéleményt mélységesen felháborító bünténnyel kapcsolatban Dragoljub Vuica, a Külügyi Államtitkárság szóvivője csütörtökön nyilatkozott a külföldi sajtótudósitóknak, s rámutatott, hogy Rolovics nagykövetnek, a jugoszláv nép hősének a halála sulyos veszteség. Dragoljub Vuica hangsulyozta: a jugoszláv kormány és közvélemény elvárja, hogy a svéd kormány erélyes és hatékony intézkedéseket hoz, hogy megakadályozza a Jugoszlávia és a jugoszláv—svéd kapcsolatok ellen irányuló terrorcselekményeket, példásan megbünteti e büntény értelmi szerzőit és elkövetőit és büntársaikat.

Ezután közölték az ujságirókkal, hogy bizottság alakul Vladimir Rolovics temetésének megszervezésére. A nagykövetet a nemzet halottjaként, Belgrádban helyezik örök nyugalomra.

Tudósítás

A Bolgár Kommunista Párt kongresszusa tiszteletére

Szófiában, akárcsak az egész országban a dolgozók kiemelkedő munkasikerekkel köszöntik a Bolgár Kommunista Párt rövidesen megnyiló X. kongresszusát, a bolgár párt és nép életének ezt a nagy jelentőségü eseményét. A nyilvánosságra hozott adatok arról tanuskodnak, hogy a szófiai iparvállalatok sikeresen teljesitették első negyedévi tervüket, s 3 százalékkal tulszárnyalták az előirányzatokat. Tulteljesitették azt a vállalásukat is, hogy a pártkongresszus tiszteletére 4,6 millió léva többlettermelést valósitanak meg: a terven felüli termelés értéke több mint 16 millió léva.

Bulgária ipari térképén számos uj, nagy fontosságu gazdasági objektum jelent meg. Ezek között első helyen emlitendő a Kremikovci Kohászati Kombinát harmadik kokszolóműve. Ennek beinditásával Bulgária fedezheti egész belső szükségletét. Ugyancsak a főváros ipari övezetében befejezték a Dimitar Ganev Szinesfémfeldolgozó Kombinát bővitésének első szakaszát.

Pleven mellett részben üzembe helyezték a Petrokémiai Kombinátot. Ez az üzem évente 1 millió tonna kőolajat dolgoz fel. A gépkocsi-olajakat gyártó burgaszi kombinát után ez a második legnagyobb ilyen üzeme Bulgáriának. Vracaban ezekben a napokban megkezdte a gyártást egy uj textilkombinát. Ez évente több mint 28 millió méter gyapjuszövet, pamut- és poliészterkelmét fog előállitani.

Más helységekben is felavattak iparvállalatokat. Ezek közül megemlitjük a jamboli gépüzemet, a botevgradi diódagyárat, a Polszki Trimbesz-i fémipari üzemet. A Dunaparti Nikopolon megkezdték egy uj papirlemezgyár épitését.

A Vitosa lábánál elterülő Szófia ünnepi köntösbe öltözik. A külön erre a célra renovált Universziada épületében az utolsó előkészületek történnek a rövidesen megkezdődő X. pártkongresszusra.

Megkezdődött az AÁSZ-tagállamok első közgyűlése

SAN JOSE (Agerpres).

Szerdán U Thant ENSZ-főtitkár jelenlétében Jose Figueres Ferrer, Costa Rica-i államelnök megnyitotta az Amerikai Államok Szervezete első közgyülését. Az összejövetelen a 23 tagállam, közöttük az USA képviselteti magát, a legtöbb küldöttséget külügyminiszter vezeti.

Figueres elnök emlékeztetett a latin-amerikai országok gazdasági nehézségeire, elitélte a „kereskedelmi kolonializmust", amelyeknek révén az iparilag fejlett országok gazdasági függőségben tartják a fejlődő országokat. A szónok elmarasztalt mindennemü kereskedelmi korlátozást az USA és a latin-amerikai országok, s általában a fejlett és a fejlődő országok között. Ezeket az akadályokat fel kell számolni, meg kell teremteni a nemzetközi piacot, lehetővé kell tenni minden nemzet számára, hogy a földkerekségen bárhol forgalmazza termékeit — hangoztatta.

Az ENSZ-főtitkár, aki most először tartott beszédet az AÁSZ-tagállamok képviselői előtt, a latin-amerikai országok gazdasági, társadalmi és politikai instabilitásának összefüggéseit taglalta és hangsulyozta: gazdasági és társadalmi szempontból egyaránt fejleszteni kell a dél-amerikai kontinenst.

A közgyülléssel kapcsolatban Clodomiro Almeida chilei külügyminiszter például rámutatott: a szervezetet gyökeresen át kell alakitani, mert másként nem felelhet meg a latin-amerikai országok reális igényeinek. Mint hozzáfüzte, az összejövetelen ismertetni kivánja álláspontját az AÁSZ nemzetközi szerepéről és az amerikaközi kapcsolatok uj alapokra helyezéséről.

A San Jose-i konferencia intenziv diplomáciai tevékenységre és nemhivatalos megbeszélésekre is módot nyujt. A chilei és a boliviai külügyminiszter például összeült és mértékadó értesülések szerint közös érdekü kérdésekről tanácskozott. Ez egyébként először fordult elő azóta, hogy a két ország csaknem tiz évvel ezelőtt megszakitotta diplomáciai kapcsolatait.

Sztrájkok Olaszországban

A kiskereskedők, elárusitók és kisiparosok sztrájkja következtében csütörtökön Rómában zárva maradtak az üzletek, a vendéglők, a piacok, a nappali bárok, a dohányárudák és a kisipari mühelyek.

A sztrájkolók adókönnyitést, a kereskedelmi tevékenység lebonyolitásának szabályozását, a heti pihenőnapot és a munkaidő megállapitását követelik.

Ezekben a napokban sorozatos sztrájkokat szerveznek a posta- és távközlési alkalmazottak, a szállodai és a közuti szállitási alkalmazottak.

Teljes hírzárlat a Tupamaro szervezet tevékenységével kapcsolatban

Jorge Pacheco Areco uruguayi elnök szerdán törvényrendeletet irt alá, amely megtiltja a Tupamaro illegális szervezet tevékenységével kapcsolatos mindenfajta hir nyilvánosságra hozását. A rendelet alapján a kormány felfüggesztheti a tilalmat megszegő ujságokat, rádió, illetve televizió-állomásokat és elkobozhatja a Tupamaroról hirt adó nyomtatványokat. A törvényrendelet lényegében a mult év végén hatályon kivül helyezett tilalmakat lépteti ujból életbe.

A törvényrendelet aláirása előtt nem sokkal egy montevideói rádióállomás „közleményt" továbbitott a Tupamaro szervezet részéről. A közlemény szerint a mult héten elrabolt Ferres Terra uruguayi gyáriparost a szervezet egyik börtönében tartja fogva. A közleményből kitünik, hogy a Tupamaro kihallgatja Ferres Terrat rizspiacon végzett tevékenységéről, kőolajügyleteiről, a husexporttal és az adócsalásokkal kapcsolatban, valamint a külföldi monopóliumokkal fenntartott kapcsolatairól.

A közlemény nem szól Geoffrey Jackson montevideói brit nagykövet (január 8-án rabolták el) és Ulyses Pereira Reverbel uruguayi elnöki tanácsos (március 30-án rabolták el) helyzetéről.

A Tupamaro szervezet az elmult két évben 10 diplomatát, politikust, illetve üzletembert rabolt el Uruguayban. A szervezet tagjai egyik foglyukat, Dan Mitrone amerikai tanácsost mult év végén kivégezték.

Innen-onnan

Düsseldorfban, Észak-Rajna-Vesztfalia közigazgatási székhelyén 6000 rendőr tüntetett, nagyobb fizetést követelve.

Noha Heinz Kuhn, a tartomány miniszterelnöke és Willy Weyer, a tartomány belügyminisztere kérte, hogy a rendőrök ne egyenruhában tüntessenek, ezek tulnyomó többsége szolgálati uniformisban vonult fel az utcákon. Minthogy „rendőrségi beavatkozásra" nem került sor... a tüntetés incidensek nélkül zajlott le.

★

George McGovern demokrata szenátor fevilágositást kért William Rogers külügyminisztertől és Richard Helmstól, a Központi Hirszerző Ügynökség igazgatójától, azokkal a sajtóhirekkel kapcsolatosan, amelyek szerint a CIA és Nguyen Cao Ky, a saigoni rezsim alelnöke bele van keverve a délkelet-ázsiai kábitószer-üzérkedésbe. A Ramparts cimü folyóirat legutóbbi számában megjelent cikk szerint a CIA nemcsak hogy tud arról, hogy Burmában, Észak-Thaiföldön és Laoszban nagy területeken termesztenek ópiumot, hanem elő is segiti ezt. A szenátor kizártnak tartja, hogy az USA ügynökségei ne tudnának a kábitószer-üzérkedésről, s ezért követeli, hogy az amerikai hatóságok közöljék, milyen intézkedéseket tettek e hatalmas (a Ramparts szerint a világon a legnagyobb) tiltott ópiumforrás felszámolására.

★

Braziliában a már két hete tartó kábitószer-ellenes kampányban három tonna marihuánát koboztak el és több mint 200 csempészt letartóztattak. A hatóságok határozott intézkedéseket tettek a kábitószer elterjedése ellen, többek között napalmbombákat használnak a marihuana-ültetvények megsemmisitésére.

★

Az olasz rendőrség minden intézkedése ellenére nem sikerült felszámolni a mütárgylopást Olaszországban. A Milano közelében lévő monzai képtárból nemrégiben eltünt nyolc kép, amelynek értéke meghaladja a 10 millió lirát. Gardoneban d' Annunzio iró muzeumházából értékes mütárgyakat loptak el, többek között egy XV. századbeli kerámiát és egy bronzszobrot. Az év eleje óta Olaszországban több mint 30 hasonló lopás történt. A kár több száz millió lirára tehető.

★

Magyarországon az idén rendezik meg először az országos női labdarugó bajnokságot. A bajnokságban tiz csapat vesz részt. A szabályzat szerint a játékidő kétszer 30 perc s ez alatt öt játékos cserélhető ki.

★

Az utóbbi két napon fokozódott az Etna müködése. A lávafolyam, miután elnyelte az egyik vulkanológiai megfigyelő állomást, elérte a drótkötélpálya végállomását. A szakemberek a helyszinen tanulmányozzák a jelenséget.

A cataniai vulkanológiai intézet közleménye arról tájékoztat, hogy az Etna nyugati oldalán uj lávafolyó jelent meg, miközben egy másik kelet-délkelet irányban halad. Ez az ág már 200 métert tett meg és egyszintre került a megfigyelő állomással. Miközben a nyugati lávafolyó megmaradt a mintegy 2300 méter magasságban, a keleti ágat ujabb izzó láva duzzasztja. Sasso del Coliardo vidékén szerdán a láva 35 méter óránkénti sebességgel haladt, de a cataniai egyetem szakértőinek véleménye szerint aggodalomra nincs ok.

LEGFRISSEBB HÍREINK

A spanyol rendőrség egy szóvivője közölte, hogy az utóbbi három hónapban Guipuzcoa baszk vidéken 56 haladó szellemü egyént tartóztattak le és itéltek el. A szóvivő közölte, hogy az elitéltek mult év novemberében és decemberében „szubverziv" tevékenységet folytattak.

Az Associated Press hirügynökség szerint Spanyolországban az utóbbi időben letartóztatott és elitélt személyek száma meghaladja az 500-at.

Ernst Thalmann születésének közeli 85. évfordulójával kapcsolatban a Német Kommunista Párt hamburgi szervezete akciósorozatot kezdeményezett. Ennek keretében számos rendezvényre kerül sor az ujnáci mesterkedések elleni harc fokozása jegyében, valamint a szovjet-nyugatnémet és a lengyel-nyugatnémet szerződés ratifikálása érdekében.

Hamburgban, ahol sok éven át élt és dolgozott Ernst Thalmann, standok szemléltetik a nyugatnémet kommunisták harcát a dolgozók érdekeinek megvédéséért.

Amint az Uj Kina hirügynökség közli Csu En-laj, a Kinai NK Államtanácsának elnöke, Li Szien-nien, az Államtanács alelnöke és Go Mo-zso, az Országos Népi Gyülés Állandó Elnökségének alelnöke találkozott Ashraf Pahlavi hercegnővel, az iráni sahinsah nővérével, aki Pekingben tesz látogatást. Ez alkalommal szivélyes, baráti megbeszélésre került sor — közli az Uj Kina hirügynökség.

Mintegy 400 ezer svédországi állami alkalmazott szakszervezeti képviselői szerdán visszautasitották a közvetitő bizottságnak az uj kollektiv szerződések megkötésére vonatkozó javaslatait. Amint a UPI hirügynökség leszögezi, ez a határozat április 23-án ujabb sztrájkmozgalmat indit el, ugyanis akkor jár le a sztrájk betiltására vonatkozó különleges törvény.

Belgrádban aláirták a Jugoszlávia és Törökország közötti uj kereskedelmi megállapodást, amely elvben szabályozza a két ország közötti áruforgalmat — közli a Tanjug. Aláirták egyben a kölcsönös valutaelszámolások jegyzőkönyvét is.

A szerdai felhőszakadás miatt 15 település került viz alá Sziria déli és keleti részén. Az ár hatalmas kiterjedésü termőföldet öntött el, 500 ház összeomlott, 1000 megrongálódott. Emberáldozat nem volt, de az anyagi kár meghaladja a 15 millió fontot. A hatóságok intézkedtek az árvizsujtotta lakosság kitelepitéséről.

A Mercalli-skála szerint 6. fokozatu földrengés volt Nyugat-Anatoliában. A rengés epicentruma ugyanabban az övezetben volt, ahol a tavalyi heves földrengés 1000 ember halálát és jelentős anyagi károkat okozott.

Sao Paulo braziliai állam katonai ügyésze kijelentette, hogy a „halálosztag" illegális szervezet tagjai felett katonai törvényszéknek és nem polgári bíróságnak kell itélkeznie.

A szerdai hirügynökségi jelentések a „halálosztag" legutóbbi tevékenységével kapcsolatosan közölték, hogy Rio de Janeiro egyik peremvárosában felfedezték a szervezet ujabb áldozatát.

Vittorio de Sica közismert olasz rendező és filmszinész történelmi tárgyu televiziós filmet kezdett forgatni Rómában. A film cime: A népszavazástól az alkotmányig. A hivatásos filmszinészek és amatőr szereplők részvételével készülő film bemutatja az olasz közbárság létrehozásáért vivott harcot.

Fock Jenő, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke fogadta Khaled Szoliman Ali Adasszanit, Kuwait kereskedelem- és iparügyi miniszterét, aki gazdasági tárgyalások céljából érkezett a magyar fővárosba — jelenti az MTI.

Nagy-Britannia postaügyi minisztériuma közölte, hogy 22 esztendő után helyreállitották a közvetlen telefonvonalakat Anglia és a Kinai NK között. A London és Sanghaj közötti fővonal napontá három órán át lesz üzemben.

Az ENSZ dekolonizációs bizottságának szakértőcsoportja a jövő hónapban Afrikába utazik, hogy adatokat gyüjtsön a még gyarmati területeken uralkodó helyzetről. A delegáció Lusakát, Dar es Salaamot, és Addisz Abebát keresi fel, tanácskozik a nemzeti felszabaditási mozgalmak képviselőivel és az Afrikai Egységszervezet több vezetőjével.

Csütörtökön véget ért a 30 ezer mozdonyvezető tiz nappal ezelőtt megkezdett sztrájkja. A vasutigazgatóság részben teljesitette a sztrájkolók követeléseit. A kielégitetlenül maradt követelésekről további tárgyalások folynak.

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii ut 81. szám. Telefon: 124-14, 116-92, 130-67, 135-69, 146-74. Kiadóhivatal: 128-34. Nyomda: 130-93, 120-77. Tip. I.P.R.A.

40 168